

Projekt COPERISK – návrh funkční komunitní prevence

Citace | ŠEJVL, J. Projekt COPERISK – návrh funkční komunitní prevence. *Adiktol. prevent. léčeb. praxi.* 2023; 6(3), 127.

Vážené kolegyně a vážení kolegové,

s potěšením Vám předkládáme třetí číslo letošního ročníku časopisu *Adiktologie v preventivní a léčebné praxi*. Číslo je význačné z několika důvodů: za prvé, je monotematicky zaměřeno na komunitní prevenci, oblast, které se v našem prostředí dosud dostávalo méně pozornosti; za druhé, reflektuje tříletý norský projekt realizovaný Klinikou adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecnou fakultní nemocnicí v Praze, který se soustředil na tři formy rizikového chování; a za třetí, toto číslo ukazuje, že komunitní prevenci lze v našem prostředí úspěšně realizovat.

Prevence, ať už se zaměříme na jakoukoli konkrétní oblast, je obecně nedoceneným úsilím. Bohužel, to platí také pro oblasti prevence rizikového chování u dětí a dospívajících, kteří jsou velmi zranitelní. V současné době máme identifikováno celkem 24 forem rizikového chování v této věkové skupině a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se snaží těmto výzvám čelit prostřednictvím svých metodických materiálů. I když se jedná především o školní prevenci, má samozřejmě dopad i do jiných oblastí, do rodin či mediálního prostoru. Je třeba zdůraznit význam prevence a její potenciál v našem úsilí o zdraví a bezpečí dětí a dospívajících.

V projektu, kterému je věnováno toto číslo, jsme se zaměřili na tři konkrétní formy rizikového chování, a to na jak látkové, tak i behaviorální závislosti, sebepoškozování a poruchy příjmu potravy. Z perspektivy našeho pracoviště jsou tyto tři projevy zvláště důležité a závažné, neboť mají významný vliv na vznik a rozvoj duševních poruch od dětství až do dospělosti.

Zaměření na prevenci závislostí, poruch příjmu potravy a sebepoškozování je zásadní vzhledem k jejich významným a často vážným důsledkům na fyzické a duševní zdraví jednotlivců a také k širšímu společenskému dopadu. Užívání návykových látek může vést k závislosti, zdravotním a sociálním problémům. Poruchy příjmu potravy mohou vést k vážným fyzickým komplikacím a psychickým potížím. Sebepoškozování je naproti tomu alarmujícím projevem emočního strádání a může mít až život ohrožující následky. Upřednostněním prevence v těchto oblastech můžeme snížit osobní utrpení a společenskou zátěž spojenou s tímto chováním, podpořit celkovou pohodu a přispět ke zdravějším a šťastnějším komunitám. Cílem našeho projektu bylo pomoci identifikovat projevy těchto tří forem rizikového chování, umožnit komunikaci s těmi, kteří jsou ohroženi, nebo u nichž lze tuto problematiku diagnostikovat. Dále jsme se snažili zprostředkovat základní pravidla preventivní práce již od útlého věku, abychom předešli vzniku těchto problé-

mů nebo alespoň je posunuli do pozdějšího věku. Taktéž jsme se snažili spolupracovat s dalšími subjekty, které mají význam pro pomoc cílové skupině.

Pokud jsme byli úspěšní v našem úsilí, tak jen díky pedagogickým pracovníkům, zejména školním metodikům prevence, ředitelům škol, výchovným poradcům, preventivním odborníkům z pedagogicko-psychologických poraden, lékařům a střednímu zdravotnickému personálu, strážníkům městské a obecní policie a mnoha dalším, kteří s námi během let spolupracovali.

Věříme, že jsme jim přinesli obohacující vzdělání a přispěli k jejich profesnímu rozvoji.

V Praze dne 4. října 2023

Jaroslav Šejvl
řešitel projektu